

nr.: DNN 94/9830

de minister van verkeer en waterstaat

Het Havenschap Delfzijl/Eemshaven, Noordersingel 1, 9934 AK Delfzijl heeft bij brief van 15 oktober 1993, nr 3372/SPB/AH cta, een aanvraag ingediend voor een vergunning krachtens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) voor het lozen van retourperswater, vrijkomend bij het ophogen van industrieterreinen met zand te Delfzijl en Eemshaven, op oppervlaktewater dat in open verbinding met de zee staat. Deze aanvraag is op 21 oktober 1993 door de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat van de voormalige directie Groningen ontvangen.

BEGRIPSOMSCHRIJVING:

In deze vergunning wordt verstaan onder:

- a. "de hoofdingenieur-directeur", de hoofdingenieur-directeur van de directie Noord-Nederland, Zuidersingel 3 te Leeuwarden (adressering: Postbus 2301, 8901 JH Leeuwarden);
- b. "PKB-Waddenzee", de Planologische Kernbeslissing over de Nota over de Hoofdlijnen van de ontwikkeling van de Waddenzee.
- c. "retourperswater", oppervlaktewater afkomstig uit de haven dat voor het persen van zand door een leiding is gebruikt en teruggevoerd wordt naar het oppervlaktewater.
- d. "ophoogzand", zand dat gebruikt wordt voor het ophogen van industrieterreinen en dat afkomstig is uit de Eemshaven of het Eems-Dollardestuarium.

OVERWEGINGEN:

Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de in het vervolg van deze beschikking aangegeven overwegingen; daarin zal worden betrokken:

- het naar aanleiding van de ontwerpbeschikking ontvangen bezwaarschrift van het Havenschap Delfzijl/Eemshaven bij brief van 22 maart 1994, nr 1362/SPB/HvH cta (ontvangen 11 april 1994).

I. Algemeen.

Het havenschap heeft onder andere tot taak de aanleg en exploitatie van in de gemeenten Delfzijl en Eemshaven gelegen industrieterreinen voor zover deze zich bevinden binnen de aan het havenschap toegewezen beheersgebieden. Voordat grond als industrieterrein kan worden uitgegeven, dient deze te worden voorzien van een zandophoging. Hierdoor wordt bereikt dat bouwactiviteiten vergemakkelijkt worden en/of dat qua niveau aansluiting kan worden gevonden met naastgelegen terreinen. De ophoging geschiedt door middel van het opspuiten van zand met behulp van water op het betreffende terrein.

Het vrijkomende afvalwater wordt middels een retourpersleiding op het oppervlaktewater geloosd.

II. Werkwijze en afvalwaterstromen.

De werkwijze vindt plaats volgens een vast patroon. Het betreffende terrein wordt rondom van een kade voorzien en volgespoten met een zand/watermengsel in een verhouding van 5 delen oppervlaktewater uit de haven op 1 deel zand. Het vrijkomende water wordt middels een retourpersleiding naar het oppervlaktewater vervoerd en daar geloosd.

Gedurende de ophoogwerkzaamheden zal naast het retourperswater eveneens hemelwater worden geloosd. De hoeveelheid te lozen afvalwater, bestaande uit retourperswater en hemelwater, bedraagt maximaal 5.000.000 m³/jaar voor het industriegebied Eemshaven en maximaal 5.000.000 m³/jaar voor het industriegebied van Delfzijl.

Het ophoogzand is afkomstig uit het Eems-Dollardestuarium en eventueel uit de Eemshaven. Het havenschap verlangt van het ophoogzand dat het geen concentraties aan verontreinigingen bevat die hoger liggen dan de A-waarde of referentiewaarde uit de toetsingstabel voor grond, zoals deze is vermeld in bijlage B van de aanvraag.

III. Zuiveringstechnische maatregelen en lozingseisen.

Kwaliteit ophoogzand

Het dient te worden voorkómen dat met de lozing van het afvalwater, zijnde retourperswater en hemelwater, verontreinigingen afkomstig van het ophoogzand op het oppervlaktewater worden geloosd. De controle op het voorkomen van verontreinigingen kan op tweeërlei wijze plaatsvinden. Enerzijds door kwaliteitscontrole van het afvalwater, anderzijds door kwaliteitscontrole van het ophoogzand in situ. Door controle op de zandwinlokatie wordt in wezen voor aanvang van de lozing de kwaliteit bepaald van de onopgeloste bestanddelen in het te lozen afvalwater.

Controle van het afvalwater heeft in de onderhavige situatie enige nadelen. Indien verontreinigingen worden aangetroffen die de lozingseisen overschrijden heeft reeds vervuiling plaats gevonden van het oppervlaktewater, dit is inherent aan controle achteraf. Vervolgens kan in het extreme geval de lozing worden stopgezet waardoor de werkzaamheden oponthoud krijgen. Daarnaast is het gezien de hoeveelheid afvalwater, 10 miljoen m³/jaar, en het discontinuë karakter van de lozing moeilijk een representatieve kwaliteitsbepaling uit te voeren. Voor een representatieve kwaliteitsbepaling in het onderhavige geval zijn vele monsters nodig hetgeen hoge kosten met zich mee brengt die in geen verhouding staan tot de vervuiling.

Vanwege deze redenen is kennis vooraf van de kwaliteit van het zand op de zandwinlokatie te prefereren boven kwaliteitsbepaling van het afvalwater. Indien de kwaliteit van de bemonsterde zandwinlokatie niet voldoende is kan tijdig uitgeweken worden naar een andere lokatie. Derhalve wordt voorgeschreven dat voordat met de winning van zand in verband met de onderhavige vergunning wordt aangevangen de kwaliteit van het zand op de zandwinlokatie moet worden bepaald.

Het ophoogzand mag geen van de stoffen die zijn vermeld in bijlage 1, bevatten in concentraties die boven de streefwaarden (vroegere A-waarden) voor waterbodems/bodems liggen. Indien niet aan de streefwaarden van de stoffen die zijn vermeld in bijlage 1 voldaan wordt mag dit zand niet als ophoogzand aangewend worden in het kader van de onderhavige vergunning.

Nadat de bemonstering heeft plaatsgevonden kan het voorkomen dat een calamiteit optreedt waardoor de kwaliteit van de zandwinlokatie beïnvloed wordt. De hoofdingenieur-directeur kan dan gelasten dat de kwaliteitsbepaling op de zandwinlokatie opnieuw wordt uitgevoerd om te voorkomen dat de verontreinigen via het afvalwater verspreid worden.

Plaats van de lozing

De lozing van het afvalwater mag slechts plaats vinden in de havens welke in open verbinding staan met de zee, danwel rechtstreeks op open zee. In geval van rechtstreeks lozen op open zee dient dit noordelijk van de schermdijk van Delfzijl, of langs de noordelijke buitenbegrenzing van de Eemshaven te gebeuren, zoals aangegeven in bijlage A van de aanvraag.

Plaats van de monstername

Voor de bemonstering van het afvalwater is het noodzakelijk dat een pompput aanwezig is van waaruit het afvalwater in de persleiding gepompt wordt voor lozing op het oppervlaktewater. Uit het oogpunt van handhaafbaarheid van deze vergunning verdient monstername op deze plek de voorkeur boven monstername aan de monding van de retourpersleiding aangezien niet zeker is of deze monding als gevolg van het getij continu bereikbaar is. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de kwaliteit van het afvalwater in de pompput gelijk is aan de kwaliteit van het afvalwater dat uiteindelijk geloosd wordt.

Drijflagen

In het geval dat drijflagen op het water verschijnen mogen deze niet worden geloosd op het oppervlaktewater, teneinde verontreiniging van dit oppervlaktewater te voorkomen. Het is niet toegestaan dat deze drijflagen worden geëmulgeerd of met oppervlaktespanning verlagende stoffen worden behandeld.

Onopgeloste bestanddelen

Het afvalwater ondergaat voor de lozing op het oppervlaktewater een bezinking teneinde het gehalte aan onopgeloste bestanddelen omlaag te brengen.

Door de inrichting van het depot en de te hanteren verblijftijden van het perswater in het depot wordt bereikt dat het gemiddelde zwevende stof gehalte in het te lozen afvalwater 100 mg/l bedraagt. Gezien de aard en het discontinuë karakter van de lozing wordt een eis, al dan niet voortschrijdend, op een gemiddeld gehalte aan onopgeloste bestanddelen niet zinvol geacht. Doordat in het zwevende stofgehalte fluctuaties tot twee keer de gemiddelde waarde kunnen optreden wordt een eis van maximaal 200 mg/l opgenomen in een willekeurig genomen steekmonster. De te nemen maatregelen om aan de eis van maximaal 200 mg/l te voldoen bieden een waarborg dat gemiddeld het gehalte aan onopgeloste bestanddelen 100 mg/l of lager zal bedragen. Het natuurlijke achtergrond gehalte aan onopgeloste bestanddelen in het Doekegat ligt rond de 80 mg/l en in de Bocht van Watum rond de 100 mg/l. Deze concentraties kunnen sterk variëren. Per getij (12 uur) stroomt ongeveer 400 miljoen kuub door het Doekegat en 70 miljoen kuub door de Bocht van Watum. Een lozing van 5 miljoen kuub per jaar is relatief weinig en zal geen significante invloed hebben op het zwevende stofgehalte van het Doekegat en de Bocht van Watum.

Als gevolg van de aangevraagde lozing van afvalwater ontstaat dus geen nadelige beïnvloeding van het natuurlijke achtergrondgehalte aan onopgeloste bestanddelen.

De lozingseis van maximaal 200 mg/l is mogelijk vanwege enige verblijftijd van het water in de omkade ruimte en vanwege de snelle bezinking van het materiaal als gevolg van de zanderige structuur.

Debiet

Als gevolg van de eisen gesteld aan het ophoogzand zal het afvalwater geen verontreinigingen bevatten. Een vrachteis op verontreinigingen bestaande uit een gehalte-eis en een debieteis is derhalve overbodig. Het lozen van water op hetzelfde oppervlaktewater als waaraan het onttrokken is geeft in het onderhavige geval geen milieuhygiënische bezwaren.

IV. Beleid.

Het regeringsbeleid ten aanzien van de Waddenzee is neergelegd in de "Nota over de Hoofdlijnen van de ontwikkeling van de Waddenzee", welke nota de procedure van de planologische kernbeslissing heeft doorlopen (de PKB-Waddenzee). Deze kent als doelstelling: "de bescherming, het behoud en waar nodig het herstel van de Waddenzee als natuurgebied". Dit beleid is in concreto gericht op de bescherming, het behoud en waar nodig het herstel van de kwaliteit van het water, de bodem en de lucht.

De regering streeft naar een vermindering van de totale omvang van de huidige waterverontreiniging in de Waddenzee. Daarbij worden nieuwe lozingen van niet aan de bron of in een zuiveringsinstallatie behandeld afvalwater op de Waddenzee niet toegestaan. Ook al vindt een lozing plaats buiten de gebiedsbegrenzing van de PKB-Waddenzee, de Nota legt een relatie tussen de Waddenzee enerzijds en het kustgebied anderzijds. Het regeringsbeleid ten aanzien van de Waddenzee, zoals dat hiervoor is aangegeven, heeft ook betrekking op die ontwikkelingen die, hoewel plaatsvindend buiten het in de Nota omschreven zeegebied, van directe betekenis zijn voor de Waddenzee zelf. De onderhavige lozing is als gevolg van de gestelde lozingsvoorschriften niet in strijd met het beleid.

Niet alle delen van de industriegebieden zijn reeds opgehoogd. De wensen ten aanzien van de ophoging kunnen per industriële gegadigde verschillen. Het is derhalve voor het havenschap niet reëel voorinvesteringen te doen met betrekking tot het ophogen van de te exploiteren gronden. Tevens is in geval van noodzaak van ophoging op de korte termijn, een vergunning voor het lozen van een bepaalde hoeveelheid afvalwater per jaar werkbaarder dan een vergunning per activiteit. Op basis hiervan wordt een vergunning voor onbepaalde tijd verleend.

V. Bezwaren

De volledige tekst van de ontvangen bezwaren is als bijlage bij deze beschikking gevoegd.

Samenvatting van het bezwaarschrift van het Havenschap Delfzijl/Eemshaven

De bezwaren van het Havenschap Delfzijl/Eemshaven naar aanleiding van de ontwerpbeschikking bij brief van 22 maart 1994, nr 1362/SPB/HvH cta (ontvangen 11 april 1994), hebben betrekking op:

1. De wijze waarop de kwaliteitsbepaling van zand in situ representatief wordt geacht.
2. De wijze en omvang van monsternamen.
3. Het onderzoeksprogramma is geënt op onderhoudsbaggerwerk voor storting in zee.
4. De beoordeling van het ophoogzand.
5. De keuze van het analysepakket.

Reactie op de bezwaren

1. De wijze waarop de kwaliteitsbepaling van zand in situ representatief wordt geacht.

2. De wijze en omvang van monsternamen.

Zoals in de overwegingen van hoofdstuk 3 is beschreven is het van belang de kwaliteit van het ophoogzand van te voren, dus vóór lozing van het retourperswater, te weten. Het Havenschap geeft aan dat op basis van ervaringen in het verleden 'met zekerheid mag worden aangenomen dat het ophoogzand schoon is'. Deze ervaring biedt echter geen garantie voor de kwaliteit van het zand in het Eems-Dollardestuarium in de toekomst, zeker niet in het geval van een vergunning voor onbepaalde tijd. Daarnaast is de kwaliteit van het zand in het estuarium niet overal gelijk.

Onduidelijk is waar in het estuarium het zand gewonnen zal worden en wat de kwaliteit hiervan is. Derhalve is voorgeschreven dat de winlokatie de goedkeuring behoeft van de hoofdingenieur-directeur en dat een kwaliteitsbepaling dient te worden uitgevoerd.

Volgens het Havenschap is het mogelijk een kwaliteitscontrole uit te voeren op het aangevoerde zand en is er indien de kwaliteit niet voldoet voldoende ruimte de winlokaties respectievelijk de winningsmethodiek bij te stellen. Deze methode houdt in dat in de beun van het schip bemonsterd moet worden en vervolgens zo snel mogelijk geanalyseerd moet worden.

Rekening houdend met de verzending van de monsters naar het laboratorium en de minimale analysetijd zijn de analyseresultaten pas na enige dagen bekend. Onderwijl gaan de ophoogwerkzaamheden door en wordt retourperswater geloosd. Deze methode is derhalve gelijk te stellen aan monsternamen achteraf op het opgehoogde terrein zelf, terwijl, zoals reeds uiteen is gezet, van te voren de kwaliteit bekend moet zijn. Daarnaast verdient de door het Havenschap voorgestelde methode uit het oogpunt van handhaving niet de voorkeur. In tegenstelling tot bemonstering op de winlokaties, waar de monsternamen eenmalig van te voren plaatsvindt, worden volgens de door het Havenschap beschreven methode de schepen waarmee het zand wordt aangevoerd met een bepaalde frequentie bemonsterd. Dit heeft tot gevolg dat controle op de kwaliteit van het te gebruiken zand aanzienlijk meer inspanning vergt. In geval van bemonstering op de zandwinlokaties is deze inspanning slechts eenmalig.

In bijlage 1 van het bezwaar van het Havenschap is vermeld dat zand op tweeërlei wijze kan worden verkregen. Enerzijds uit zandwinputten in het Eems-Dollardestuarium en anderzijds uit vaargeulen. Indien zand uit vaargeulen gewonnen wordt gaat het om relatief dunne lagen van 1 tot 3 meter. In geval van zandwinputten betreft het winning van 1 tot 10 meter diepte.

Bij het winnen van zand in dunne lagen betreft het in het algemeen zandwingebieden met relatief grote oppervlakten en in geval van winning tot op grote diepte gaat het om kleine oppervlakten. Voor het verkrijgen van inzicht in de kwaliteit van het zand op een zandwinlokatie zijn voor beide genoemde gevallen specifieke bemonsteringsmethoden van toepassing. In geval van dunne lagen en grote oppervlakten kan volstaan worden met een oppervlakte bemonstering met de Van Veenhapper en in geval van winning tot op grote diepte zijn monsters nodig genomen met apparatuur waarmee op grotere diepte kan worden bemonsterd. In artikel 2 "monsternamen ophoogzand" zal daarom een onderscheid worden gemaakt in de toe te passen bemonsteringsapparatuur. Voor zandwinning tot op een diepte van 3 meter wordt voorgeschreven dat de bemonstering dient plaats te vinden middels een Van Veenhapper.

Voor zandwinning tot op een diepte groter dan 3 meter wordt voorgeschreven dat de bemonstering dient plaats te vinden middels een bemonsteringsapparaat dat diepere lagen kan bemonsteren.

Het Havenschap voert aan dat het niet juist is criteria te stellen aan het zand in situ omdat het aangevoerde zand door het winningsproces anders van samenstelling is. De winning geschiedt middels sleeplopers waarbij tijdens de winning de slibhoudende fractie wordt uitgespoeld. mogelijke verontreinigingen blijven volgens het Havenschap daardoor met de slibhoudende fractie achter in het Eems-Dollardestuarium. Het Havenschap geeft niet aan welke deeltjesgrootte volgens haar onder de 'slibhoudende fractie' valt. Uit het bezwaar valt op te merken dat het Havenschap er van uit gaat dat de verontreiniging met de 'slibhoudende fractie' overboord gaat. Het is echter per definitie niet correct te veronderstellen dat alle verontreiniging in de grond aan de kleinste deeltjes zijn gehecht. Wel is in het algemeen sprake van een bepaalde verdeling van de verontreiniging, afhankelijk van de aard hiervan, over de verschillende korrelgroottes.

Het is onduidelijk welke korrelgroottes worden uitgespoeld tijdens de zandwinning en of dit consequent en in dezelfde mate gebeurt.

Voor een goede kwaliteitsbeoordeling is daarom kennis nodig van het gehele zandmonster zoals dat door monsternamen op de zandwinlocatie wordt verkregen. Kwaliteitsbeoordeling op monsters genomen op de zandwinlocatie worden derhalve noodzakelijk geacht.

Het Havenschap veronderstelt dat in artikel 3 wordt gevraagd het met zand op te hogen terrein te analyseren. Dit is echter niet de strekking van het artikel. In relatie met artikel 2 is het duidelijk dat de monsters genomen van zand op de zandwinlocaties geanalyseerd dienen te worden. Ter verduidelijking zal de redactie van artikel 3 aangepast worden in de zin dat expliciet gesteld wordt dat het de analyse van monsters genomen van zand op de zandwinlocaties betreft.

3. Het onderzoeksprogramma is geënt op onderhoudsbaggerwerk voor storting in zee.

Artikel 2 heeft betrekking op de monsternamen van het ophoogzand op de zandwinlocaties. De monsternamenmethodiek zoals voorgeschreven in dit artikel is van toepassing op locaties waar naar verwachting de zandbodem homogeen van kwaliteit is. Deze methode wordt eveneens toegepast in geval van onderhoudsbaggerwerk.

4. De beoordeling van het ophoogzand.

5. De keuze van het analysepakket.

In haar aanvraag geeft het Havenschap aan dat zij met betrekking tot het ophoogzand verlangt dat dit voldoet aan de toetsingstabel zoals die bij de aanvraag is gevoegd. De toetsingstabel zoals opgenomen in de vergunning in bijlage 1, bevat een selectie van de stoffen zoals deze genoemd zijn in de toetsingstabel behorende bij de aanvraag. De selectie bestaat uit stoffen waarvan de verwachting bestaat dat zij het meest milieubezwaarlijk zijn en voor kunnen komen in het Eems-Dollardestuarium. Overigens bevatten bijlage D en E van de aanvraag analyseresultaten van zandmonsters zoals deze zijn genomen op opgehoogde industrieterreinen. Het Havenschap heeft in deze gevallen zandmonsters laten analyseren op hetzelfde analysepakket als opgenomen in bijlage 2 van de vergunning, met uitzondering van chlooraam. Chlooraam is overigens bij de laatste herziening van de lijst in bijlage 2 verwijderd.

De detectiegrenzen zoals aangegeven in bijlage 2 van de vergunning worden als haalbaar gezien bij juist uitgevoerde analyses.

Indien volgens het voorgeschreven analysevoorschrift wordt gewerkt en de in bijlage 2 opgenomen detectiegrenzen worden niet gehaald dient bij de rapportage van de analyseresultaten de reden hiervan te worden vermeld. Bij de beoordeling van de rapportage zal deze eventueel opgegeven reden worden getoetst.

In de ontwerpbesikking is vermeld dat de detectiegrens voor HCB bij een organische stofgehalte van 5% op 0,005 mg/kg gesteld dient te worden. De detectiegrens voor HCB dient echter 0,01 mg/kg te zijn, het analysevoorschrift is derhalve aangepast.

In bijlage 2 van de vergunning zijn enige analysevoorschriften foutief aangegeven. Ontwerp NEN 5777 voor PAK's moet zijn ontwerp NEN 5771. Ontwerp NEN 5777 voor PCB's en OCB's moet zijn ontwerp NEN 5776. Deze voorschriften zijn gecorrigeerd.

De overige analysevoorschriften waar de bezwaren van het Havenschap betrekkingen op hebben zijn correct weergegeven en uitvoerbaar.

Het Havenschap vraagt om een kritische beschouwing van de bemonsteringsfrequentie. De winlokaties betreffen vaargeulen en zandwinputten. Vaargeulen zijn onderhevig aan veranderingen; het gehele jaar door vindt erosie en bezinking plaats.

In geval van zandwinputten kan een put gaan functioneren als bezinkput voor materiaal uit de omgeving. De kwaliteitsbepaling is daarom beperkt in haar geldigheidsduur, welke is gesteld op 1 jaar. Deze termijn wordt gezien de mogelijke omvang van de activiteit, de winning van maximaal 2.000.000 m³ ophoogzand per jaar, geen onevenredige belasting voor de vergunninghoudster geacht.

Het Havenschap voert aan dat drie methoden worden voorgeschreven voor omrekening naar standaardbodem, terwijl er maar één wordt gebruikt. Dit is echter niet in de vergunning voorgeschreven. Waarschijnlijk wordt door het Havenschap bedoeld dat drie analyses voor organische stof dienen te worden uitgevoerd, terwijl er in de vergunning maar één wordt gebruikt. Het betreffen de organische stof bepalingen: Gloei-restbepaling, IB-methode en Elementair koolstofanalyse. In de vergunning wordt voor de omrekening naar standaardbodem het organische stof gehalte gebruikt dat bepaald is volgens de IB-methode. Om vergelijking met oude meetwaarden mogelijk te maken is het tevens nodig de oude organische stof bepaling uit te voeren. In de nabije toekomst zal de IB-methode vervangen worden door de Elementair koolstofanalyse. Om te kunnen voorzien wat het effect van deze omschakeling zal zijn op de onderhavige vergunning is het nodig deze analyse nu reeds mede uit te laten voeren.

VI. Slot van de overwegingen.

De procedure met betrekking tot de aanvraag om vergunning krachtens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren heeft plaatsgevonden conform het gestelde in de Wet Milieubeheer.

De aanvraag heeft met de daarbij behorende stukken en de ontwerpbesikking vanaf 22 februari 1994 tot en met 4 april 1994 ter visie gelegen op de sectie Milieuzaken van de gemeente Delfzijl, in de openbare bibliotheek van Delfzijl en op het kantoor van de directie Noord Nederland van de Rijkswaterstaat.

BESLUIT.

Op grond van de bij de aanvraag overgelegde gegevens en het feit dat de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater niet onevenredig wordt aangetast, besluit ik onder de volgende voorschriften de gevraagde vergunning ex artikel 1, eerste lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren te verlenen.

VOORSCHRIFTEN.

Artikel 1 LOZING EN LOZINGSPLAATS

1. Deze vergunning heeft betrekking op de lozing van afvalwater, bestaande uit retourperswater en hemelwater, op het Zeehavenkanaal, de Eemshaven en het Eems-Dollardestuarium, vrijkomend bij activiteiten waarbij industrieterreinen te Delfzijl en Eemshaven met zand worden opgehoogd.
2. In geval van lozing op het Eems-Dollardestuarium dient dit noordelijk van de schermdijk van Delfzijl, of langs de noordelijke buitenbegrenzing van de Eemshaven te gebeuren, zoals aangegeven in bijlage A van de aanvraag.

Artikel 1 MONSTERNAME OPHOOGZAND

1. De vergunninghoudster is verplicht voordat met de winning van ophoogzand voor het ophogen van industrieterreinen wordt aangevangen, door monstername de kwaliteit van het ophoogzand op de zandwinlokatie(s) vast te stellen.
2. Per zandwinlokatie dienen:
  - a. in geval van zandwinning tot op een diepte van 3 meter, met een Van Veen happer minimaal zes steekmonsters genomen te worden, waarbij de bemonstering evenredig over de zandwinlokatie dient te gebeuren;
  - b. in geval van zandwinning tot op een diepte groter dan 3 meter met een steekbuis minimaal zes steekmonsters genomen te worden, waarbij de bemonstering, zowel verticaal als horizontaal evenredig over de zandwinlokatie dient te gebeuren.De zo ontstane zes steekmonsters dienen gemengd te worden tot één mengmonster. Dit mengmonster moet in drieën worden gesplitst. Van het in drieën gesplitste monster is één deelmonster bestemd voor analyse, één deelmonster voor de vergunninghoudster en één deelmonster voor de hoofdingenieur-directeur.
3. De monsterbehandeling dient conform bijlage 3 te worden uitgevoerd.
4. Minimaal 10 werkdagen voor aanvang van de bemonstering van de zandwinlokatie(s) dient schriftelijk een bemonsteringsplan ter goedkeuring te worden ingediend bij de hoofdingenieur-directeur. Dit bemonsteringsplan dient te bevatten:
  - a. de datum van bemonstering,
  - b. de zandwinlokaties, aangegeven met:
    - in geval van zandwinning tot op een diepte van 3 meter:
      - de coördinaten op kaart,
    - in geval van zandwinning tot op een diepte groter dan 3 meter:
      - de coördinaten op kaart,
      - een verticale doorsnede ter plaatse van het diepste punt met horizontale en verticale afmetingen van de doorsnede.
  - c. de monsterpunten, aangegeven met coördinaten op kaart en, in geval van zandwinning tot op een diepte groter dan 3 meter, de positie van de monsterpunten ten opzichte van NAP.Zonder goedkeuring van het bemonsteringsplan is de lozing van afvalwater zoals bedoeld in artikel 1 niet toegestaan.
5. De kwaliteitsbepaling van het ophoogzand op de zandwinlokatie zoals bedoeld in lid 1 is gedurende één jaar geldig, gerekend vanaf de dag van bemonstering. Na dit jaar dient bij continuering van de zandwinning op de zandwinlokatie, indien in relatie met de onderhavige vergunning, de kwaliteit opnieuw te worden vastgesteld.

6. Een vertegenwoordiger van de hoofdingenieur-directeur moet in de gelegenheid worden gesteld bij de monstername aanwezig te zijn.
7. Nadat de bemonstering van de zandwinlokaties heeft plaatsgevonden kan de hoofdingenieur-directeur als gevolg van opgetreden calamiteiten die de waterbodemkwaliteit nadelig kunnen hebben beïnvloed, extra monstername met bijbehorende analyse gelasten.

Artikel 2 ANALYSEPAKKET OPHOOGZAND

Het deelmonster genomen op de zandwinlokatie dient geanalyseerd te worden op de parameters zoals deze zijn vermeld in de bij deze vergunning behorende bijlage 2 onder 'Ophoogzand'.

Artikel 3 KWALITEITSEISEN OPHOOGZAND

1. Van de stoffen die zijn vermeld in bijlage 1 van deze beschikking mag het ophoogzand geen concentraties bevatten die hoger liggen dan de streefwaarde. Deze streefwaarden zijn eveneens vermeld in bijlage 1.
2. Wanneer de maximale toegestane concentratie (zoals bedoeld in het eerste lid) in het zandmonster van de zandwinlokatie wordt overschreden, mag het ophoogzand niet worden aangewend in het kader van de onderhavige vergunning.
3. Bij twijfel omtrent de analyseresultaten van bepaalde parameters van het zandmonster kunnen maximaal twee heranalyses op deze parameters plaatsvinden. Bij meerdere analyses wordt gerekend met het gemiddelde van de uitkomsten van de verschillende bepalingen. Als de analyseresultaten zonder aanwijsbare redenen nog afwijken van de achtergrondwaarden van het gebied van herkomst, de Eemshaven of het Eems-Dollardestuarium, mag na schriftelijke toestemming van de hoofdingenieur-directeur op de betreffende zandwinlokatie éénmaal herbemonsterd, geanalyseerd en aan de normen getoetst worden conform de onderhavige vergunning. De herbemonstering dient plaats te vinden binnen twee maanden nadat de eerste bemonstering heeft plaatsgevonden.

Artikel 4 MELDING AANVANG LOZING

1. De aanvang van een lozing dient 5 werkdagen voor aanvangsdatum schriftelijk te worden gemeld aan de hoofdingenieur-directeur. Deze melding dient te bevatten:
  - a. tijdstip en datum van aanvang van de lozing,
  - b. het op te hogen terrein met aanduiding op kaart en coördinaten,
  - c. de pompput en het lozingspunt van het afvalwater met coördinaten,
  - d. de geplande hoeveelheid op te brengen ophoogzand en de daarbij verwachte hoeveelheid vrijkomend afvalwater,
  - e. de verwachte duur van de lozing,
  - f. aanduiding van de zandwinlokatie, van waar het ophoogzand afkomstig is, op kaart met coördinaten,
  - g. de analyseresultaten van het te gebruiken ophoogzand:
    - zoals door het laboratorium bepaald;
    - omgerekend naar standaardbodem volgens bijlage 1;
    - met vermelding van de toegepaste analysemethoden;
    - met vermelding van de detectiegrenzen, zoals die bij de analyse opgetreden zijn;
  - h. de contactpersoon.
2. Het tijdstip van het definitief beëindigen van een lozing dient binnen 5 werkdagen na de beëindiging schriftelijk aan de hoofdingenieur-directeur te worden gemeld.

3. Indien de schriftelijke melding zoals bedoeld in lid 1 niet de in lid 1 vermelde punten bevat, mag de lozing van afvalwater zoals bedoeld in artikel 1 geen aanvang nemen.

Artikel 5 KWALITEITSEISEN AFVALWATER

Het gehalte aan onopgeloste bestanddelen in het te lozen afvalwater mag maximaal 200 mg per liter bedragen in ieder op een willekeurig moment genomen steekmonster in de pompput van waaruit het afvalwater naar het oppervlaktewater wordt verpompt. Het steekmonster dient representatief te zijn voor het op dat moment te lozen afvalwater.

Artikel 6 ZUIVERINGSTECHNISCHE MAATREGELEN

1. Het afvalwater dient voor de lozing een bezinking te ondergaan ter voldoening aan het gestelde in artikel 5.
2. Het op te hogen terrein dient voorzien te zijn van een pompput van waaruit het te lozen afvalwater in de persleiding wordt gepompt.
3. De eventueel aanwezige drijfslagen op het water van het op te hogen terrein mogen niet worden geëmulgeerd of met oppervlaktespanning verlagende stoffen worden behandeld.
4. Opdrijvende stoffen dienen van het afvalwater te worden gescheiden. Deze opdrijvende stoffen mogen niet op het oppervlaktewater worden geloosd.

Artikel 7 MONSTERNAME EN ANALYSEPAKKET AFVALWATER

1. In de dagen dat lozing van afvalwater plaatsvindt dient één maal per 4 dagen een steekmonster te worden genomen van het te lozen afvalwater. De steekmonsters dienen te worden genomen in de pompput van waaruit het afvalwater naar het oppervlaktewater wordt verpompt. Het steekmonster dient representatief te zijn voor het op dat moment te lozen afvalwater.
2. De genomen steekmonsters dienen te worden geanalyseerd op onopgeloste bestanddelen.
3. Het te lozen afvalwater moet te allen tijde door de daartoe aangewezen ambtenaren kunnen worden bemonsterd ter verzameling van representatieve monsters.

Artikel 8 ANALYSEVOORSCHRIFTEN

De in deze vergunning genoemde parameters dienen te worden bepaald conform de voorschriften waarnaar wordt verwezen in de bij deze vergunning behorende bijlage 2, met inachtneming van de eveneens in bijlage 2 genoemde bijbehorende detectiegrenzen.

Artikel 9 RAPPORTAGE

Binnen een maand na afloop van een afvalwaterlozing uit een opgehoogd terrein dient schriftelijk opgave te zijn gedaan aan de hoofdinspecteur-directeur van de volgende op de lozing betrekking hebbende gegevens:

- a. de lokatie van het opgehoogde terrein met coördinaten,
- b. het lozingspunt van het afvalwater,
- c. de datum van aanvang en beëindigen van de lozing,
- d. een afschrift van de analyseresultaten zoals aangeleverd door het laboratorium van de steekmonsters met betrekking tot onopgeloste bestanddelen.

Artikel 10 CALAMITEITEN INTERN

1. Indien als gevolg van calamiteiten of andere uitzonderlijke omstandigheden niet aan de, ten behoeve van de kwaliteit van het te lozen afvalwater, gestelde voorschriften kan worden voldaan, dient de vergunninghoudster terstond maatregelen te treffen, teneinde een nadelige beïnvloeding van de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.
2. Van dergelijke calamiteiten, onregelmatigheden of bijzondere omstandigheden dient de vergunninghoudster onmiddellijk, doch uiterlijk binnen 24 uur, de hoofdingenieur-directeur in kennis te stellen. De door of vanwege de hoofdingenieur-directeur ter zake gegeven aanwijzingen dienen stipt te worden opgevolgd.
3. Indien de hoofdingenieur-directeur dit verzoekt, moet de vergunninghoudster betreffende het voorval schriftelijk rapport uitbrengen met vermelding van de oorzaak, datum en tijd van aanvang en beëindiging van het voorgevallene en de gevolgen ervan voor de kwaliteit van het geloosde afvalwater alsmede van de voorgenomen maatregelen ter voorkoming van herhaling.
Afschrift van dit rapport dient te worden gezonden aan het RIZA.

Artikel 11 CALAMITEITEN EXTERN

1. Indien de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater als gevolg van calamiteiten of andere uitzonderlijke omstandigheden het noodzakelijk maakt ter voorkoming van ernstige verontreiniging van oppervlaktewateren maatregelen van tijdelijke aard te treffen, is de vergunninghoudster verplicht daartoe op aanschrijving van de minister van Verkeer en Waterstaat onmiddellijk over te gaan.
2. Deze maatregelen kunnen slechts bestaan uit het opleggen van niet in de vergunning opgenomen voorzieningen betreffende de in de vergunning omschreven lozingen en/of het beperken of staken van de lozing van verontreinigende stoffen, zoals deze volgens de vergunning is toegestaan.
3. Een maatregel als bedoeld in de voorgaande leden mag niet voor langer dan één, telkenmale met maximaal even zoveel uren te verlengen, periode van 48 uren worden opgelegd en mag in geen geval ten gevolge hebben, dat de lozing van afvalwater volgens de vergunning na het vervallen van de tijdelijke opgelegde verplichtingen geheel of gedeeltelijk niet meer mogelijk zou zijn.

Artikel 12 CONTACTPERSOON/TOEZICHTHOUDER

De vergunninghoudster is verplicht één of meer personen aan te wijzen die in het bijzonder belast is (zijn) met het toezicht op de naleving van het bij deze vergunning bepaalde of bevolene; deze persoon/personen dient/dienen continu aanspreekbaar te zijn.

De vergunninghoudster deelt binnen 14 dagen nadat deze vergunning in werking is getreden de hoofdingenieur-directeur mee de naam, het adres en het telefoonnummer van degene(n) die door of vanwege hem is (zijn) aangewezen.

Wijzigingen dienen onmiddellijk te worden gemeld.

Artikel 13 AANSLUITING WERK

Het is de vergunninghoudster niet toegestaan een werk aan te sluiten of te doen aansluiten op het werk ten behoeve waarvan deze vergunning is verleend.

Artikel 14 OVERDRACHT

Van overdracht door de vergunninghoudster van het bedrijf of het werk aan rechtsopvolgers onder algemene of bijzondere titel, dient door laatstgenoemde binnen 14 dagen na overdracht schriftelijk mededeling aan de hoofdingenieur-directeur te worden gedaan.

Leeuwarden, 24 juni 1994.

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,
namens deze,
de hoofdingenieur-directeur van de rijkswaterstaat,
voor deze,
het hoofd van de afdeling Wateremissies,

(GET.) ONLEESBAAR

ir [REDACTED]

BIJLAGEN:

1. Kwaliteitseisen voor ophoogzand
2. Analysevoorschriften
3. Monsterbehandeling
4. Bezwaren

Bijlage 1 behorende bij de beschikking van de minister van Verkeer en Waterstaat van 24 juni 1994, nr. DNN/9830.

KWALITEITSEISEN VOOR OPHOOGZAND.

De streefwaarden voor ophoogzand zijn gebaseerd op een standaardbodem met 10 % organische stof en 25 % lutum. Om gemeten kwaliteit van het ophoogzand af te kunnen wegen aan de streefwaarden dienen de gemeten gehalten naar een standaardbodem omgerekend te worden. Voor zware metalen en organische microverontreinigingen gelden verschillende omrekeningsformules.

FORMULES VOOR OMREKENING NAAR STANDAARDBODEM:

voor zware metalen en arseen

Voor correctie van de gemeten gehalten naar gehalten in een standaardbodem betekent dit:

$$\text{gecorr. gehalte} = \frac{\text{gemeten geh.} * (a + b * 25 + c * 10)}{(a + b * \text{lutum} + c * \text{org. stof})}$$

- Lutum = minerale fractie kleiner dan 2 μm , als percentage van droge stof.
org. stof = organische stof gehalte, als percentage van droge stof, bepaald volgens de IB-methode.

Constanten bij de correctie van normen (gemeten gehalten) voor zware metalen en arseen op basis van de lokale bodemsamenstelling (afgeleid van referentiewaarden):

parameter	a	b	c
Cd	0.4	0.007	0.021
Hg	0.2	0.0034	0.0017
Cu	15	0.6	0.6
Ni	10	1	0
Pb	50	1	1
Zn	50	3	1.5
Cr	50	2	0
As	15	0.4	0.4

voor organische microverontreinigingen

Voor organische microverontreinigingen vindt geen correctie plaats voor het lutumgehalte aangezien zij zich vrijwel uitsluitend binden aan organische stof. Voor correctie van gemeten gehalten naar gehalten in een standaardbodem betekent dit:

$$\text{gecorrigeerde gehalte} = \frac{\text{gemeten gehalte} * 10}{\% \text{ org. stof}}$$

Hier geldt voor het percentage organische stof waarmee gerekend wordt bij de correctie, evenals bij de zware metalen, een maximum van 30%. In verband met analytische onnauwkeurigheden geldt voor organische microverontreinigingen bij de correctie voor de bodemsamenstelling een ondergrens van 2% voor het gehalte aan organische stof. Dit betekent dat bij organische stofgehalten kleiner dan 2% gerekend wordt alsof er 2% organische stof aanwezig was.

Streefwaarden:

Stof:	streefwaarde mg/kg d.s.
Arseen	29
Cadmium	0.8
Chroom	100
Koper	35
Kwik	0.3
Lood	85
Nikkel	35
Zink	140
Minerale olie	50
Naftaleen	0.015
Fenantreen	0.045
Anthraceen	0.05
Fluorantheen	0.015
Chryseen	0.02
Benzo(a)antraceen	0.02
Benzo(a)pyreen	0.025
Benzo(k)fluorantheen	0.025
Indeno(123cd)pyreen	0.025
Benzo(ghi)peryleen	0.02
PCB-28	0.001
PCB-52	0.001
PCB-101	0.004
PCB-118	0.004
PCB-138	0.004
PCB-153	0.004
PCB-180	0.004
Hexachloorbenzeen	0.0025*
DDT + derivaten	0.0025*
Dieldrin	0.0005*
Lindaan (gamma-HCH)	0.00005*

Toelichting bij de tabel:

Zoals vermeld is de eenheid in mg/kg d.s. op basis van een standaardbodem met 10% organische stof en 25% lutum.

Voor ten hoogste twee stoffen is een overschrijding van de streefwaarde van ten hoogste 50% toegestaan.

- * De detectiegrens voor Hexachloorbenzeen, DDT + derivaten, Dieldrin en Lindaan (gamma-(HCH) is 0,01 mg/kg. Pas als gehalten worden gemeten van tenminste driemaal de detectiegrens, wordt een stof als aangetoond beschouwd. Na te zijn aangetoond wordt de concentratie omgerekend naar standaardbodem. Vervolgens wordt deze naar standaardbodem omgerekende waarde aan de streefwaarde voor de betreffende stof getoetst.

Biilage 2 behorende bij de beschikking van de minister van Verkeer en Waterstaat van 24 juni 1994 nr. DNN 94/9830.

De in deze vergunning genoemde parameters dienen volgens de hieronder te noemen voorschriften te worden bepaald.

De methoden met NEN nummers staan vermeld in de "Methode voor de analyse voor afvalwater" van het Nederlands Normalisatie Instituut (N.N.I.). Bij juist uitgevoerde analyses worden de genoemde detectiegrenzen als haalbaar gezien.

Afvalwater

Bepaling:	Methode:
Onopgeloste bestanddelen	NEN 6621 van januari 1988.

Ophoogzand

Bepaling:	Methode:	Detectiegrens: (mg/kg d.s.)
-----------	----------	-----------------------------

Algemene fysisch/chemische parameters

droge stof	NEN 6620
organische koolstof	ontwerp NEN 5756
organische stof	IB-methode
gloeirest	NEN 6620
CaCO ₃	NEN 5752 of 5757
fractie minerale delen <2 µm	NEN 5753
fractie minerale delen <16 µm	NEN 5753

Metalen

Arseen	NEN 5760	2
Cadmium ¹	NEN 6458	0.4
Chroom ¹	NEN 5767	5
Koper ¹	NEN 5758	5
Kwik	ontwerp-NEN 5764	0.05
Lood ¹	NEN 5761	5
Nikkel ¹	NEN 5765	5
Zink ¹	NEN 5759	1

¹ van de genoemde metalen dient de ontsluiting plaats te vinden volgens NEN 6465, waarna de verdere analyse volgens de bij elk metaal genoemde NEN-Norm plaats kan vinden.

<u>Minerale olie</u>	ontwerp NEN 5733	25
-----------------------------	------------------	----

<u>EOX</u>	ontwerp NEN 5777	0.1
-------------------	------------------	-----

<u>PAK's</u>	ontwerp NEN 5771	
Naftaleen, Fenantreen,		0.1
Acenafteen, fluoreen,		0.1
Fluorantheen, Acenaftyleen,		0.1
Anthraceen, Benzo(a)anthraceen,		0.1
Chryseen, Pyreen.		0.1
Benzo(a)pyreen,		0.05
Benzo(k)fluorantheen,		0.05
Benzo(b)fluorantheen,		0.05
Indeno(1,2,3,cd)pyreen,		0.05
Benzo(ghi)peryleen		0.05
Dibenzo(a,h)anthraceen		0.05

<u>PCB's</u> PCB-28, PCB-52, PCB-101, PCB-118, PCB-138, PCB-153, PCB-180	ontwerp NEN 5776	0.002
<u>Hexachloorbenzeen</u>	ontwerp NEN 5776	0.01
<u>Organochloorbestrijdingsmiddelen</u> Lindaan (gamma-HCH) Hexachloorbutadieën Aldrin Dieldrin Endrin Telodrin Isodrin DDD DDE DDT alfa-endosulfan heptachloor heptachloorepoxide	ontwerp NEN 5776	0.01

Een wijziging in een normblad wordt automatisch van kracht 6 weken nadat de wijziging door de hoofdingenieur-directeur ter kennis van de vergunninghoudster is gebracht, tenzij binnen die termijn bij de hoofdingenieur-directeur schriftelijk bezwaar is aangetekend.

Leeuwarden, 24 juni 1994.

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,
namens deze,
de hoofdingenieur-directeur,
voor deze,
het hoofd van de afdeling Wateremissies,

(GET.) ONLEESBAAR

ir [REDACTED]

Bijlage 3 behorende bij de beschikking van de minister van
Verkeer en Waterstaat van 24 juni 1994 nr. DNN 94/9830.

Monsterbehandeling

De afzonderlijke deelmonsters worden mechanisch gehomogeniseerd met behulp van een soilmixer in een kunststof bak.

Transport en opslag dient te gebeuren in glazen potten van 1 á 2 liter. Bij het invriezen van monsters moeten kunststof worden potten gebruikt. Tussen pot en deksel wordt aluminiumfolie aangebracht ten bate van een luchtdichte afsluiting en vermindering van contact van de specie met de deksel. De monsters dienen koel, onder de 5 °C en donker bewaard en getransporteerd te worden.

Onder de hier boven genoemde condities kunnen de monsters 6 maanden bewaard worden. Binnen deze 6 maanden dient analyse van de monsters plaats te vinden. Ingevroren kunnen de monsters langer bewaard worden dan 6 maanden.

Leeuwarden, 24 juni 1994.

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,
namens deze,
de hoofdingenieur-directeur,
voor deze,
het hoofd van de afdeling Waterremissies,

(GRT.) ONLEESBAAR

ir [REDACTED]

Rijkswaterstaat Directie Noord-Nederland	
Reg. kenmerk	DNN 94 / 507
Reg. datum	11.03.1994
Class. nr.	:
Voorgnd. nr.	:
Volgnd. nr.	:

HAVENS DELFZIJL / EEMSHAVEN

Vóór.../.../...	
Fataal J / N	
HID	RV
P&O	RBB
POA	RVV
DX	RVB
DBB	RVJ
DXS	AN
DXI	ABB
DXF	ANW
CX	ANE
CXO	ANZ
CXP	WX
CXC	WBB
	WXT
	WXB
ADE	WWD
ADW	WDD
ADO	WDN
AMD	WDZ
	WDG

1362/SPB/HvH cta
vergunning ingevolge
WVO; raamvergunning
ophoging industrie-
terreinen

Rijkswaterstaat
Noord Nederland
Postbus 2301
8901 JH Leeuwarden

Delfzijl, 22 maart 1994

dep

Met uw brief van 17 februari 1994 nr. DNN 94 ontvingen wij een ontwerp-beschikking voor het lozen van vrijkomend retour-perswater bij het ophogen van industrieterreinen te Delfzijl en Eemshaven. Dit ontwerp geeft ons aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Allereerst merken wij op dat in tegenstelling tot voorgaande vergunningen, waarbij kwaliteitscontrole geschiedt op het te lozen afvalwater, thans de kwaliteitscontrole wordt gekoppeld aan het te winnen zand in situ. Deze wijziging heeft ons verrast. Wij vinden om zowel technische als financiële redenen deze koppeling niet terecht en zelfs ongewenst.

In het gesprek d.d. 21 maart 1994 hebben wij onze argumenten ./.. uiteengezet. Voorts verwijzen wij u naar bijlage 1 bij deze brief.

In de overwegingen van de ontwerp-beschikking wordt aangegeven dat de hoeveelheid te lozen retourwater 10 miljoen m³ per jaar bedraagt. Aan deze meest ekstreme situatie zijn de hoge bemonsteringskosten van water gekoppeld. In werkelijkheid zal het veelal gaan om veel kleinere hoeveelheden. Bij het merendeel van de projecten gaat het om hoeveelheden van 200 à 500.000 m³ zand, mogelijk afkomstig van verschillende winlocaties. Mede gelet op de voorgeschreven bemonsteringswijze kunnen wij uw zienswijze over monsters en kosten dan ook geenszins delen.

Aangezien met zekerheid mag worden aangenomen dat het ophoogzand schoon is, is het onjuist te stellen dat controle van het afvalwater achteraf, een nadeel is. Zelfs indien het zand niet geheel schoon is, behoeft vanwege de bezinking in het persbassin niet gevreesd te worden voor verontreiniging van het retourperswater. Met nadruk attenderen wij u erop dat over een lange reeks van jaren in voldoende mate is aangetoond dat opgehoogde terreinen in Delfzijl en Eemshaven geen verontreinigingen bevatten.

- 2 -

havenschap delfzijleemshaven
port authority of delfzijl eemshaven

hoofdkantoor: noordersingel 1, postbus 20004, 9930 PA delfzijl, fax 05960-30464, telefoon 05960-40400
havendienst: handelskade west 10, postbus 20004, 9930 PA delfzijl, telex 53299 hssddz, fax 05960-30424, telefoon 05960-40400
postrekening 819730 - bank: abn-amro bank n.v., rekeningnr. 57.16.20.604

Wij geven u in overweging een kwaliteitskontrolle op het aangevoerde zand voor te schrijven. Dit geeft zowel u als ons permanent inzicht in de kwaliteit van het aangevoerde zand. Mocht onverhoopt de kwaliteit niet geheel voldoen dan is er naar ons gevoel voldoende ruimte de winlokaties respektievelijk winningsmethodiek bij te stellen.

In de ontwerp-beschikking worden onder artikel 2 criteria gesteld aan het zand in situ. Dit is niet juist omdat het aangevoerde zand door het winningsproces anders van samenstelling is. Gelet op de achtergrondwaarden van verontreinigingen in het estuarium kan ook niet worden uitgesloten dat het zand in situ niet voldoet aan de in de vergunning gestelde kwaliteitseisen.

Vanwege de verschillende lokaties is het voorgeschreven onderzoek erg duur. Voorts bestaat onzekerheid omtrent de geldigheid vanwege een mogelijk tussentijdse wijziging in de winlokaties. Niet ondenkbaar is dat de vergunning zowel vanwege de voorgeschreven beoordelingsmethode als de representativiteit van de lokatie, onbruikbaar is. Eén en ander pleit ook voor een kwaliteitsbegeleiding op het zand in het aanvoermiddel.

In artikel 3 vraagt u het met zand opgehoogde terrein te analyseren.

Met een kwaliteitsbegeleiding in het vervoermiddel is een dergelijk onderzoek niet noodzakelijk. Overigens, indien een dergelijk onderzoek wel noodzakelijk geoordeeld mocht worden, zien wij liever een onderzoek zoals deze voor landlokaties gebruikelijk is dan een analysepakket geënt op onderwaterbodems.

In artikel 4 is een onderzoeksprogramma opgezet als ware de zandwinning onderhoudsbaggerwerk voor storting in zee. Ook wordt volgens deze systematiek getoetst. Wij vinden dit fundamenteel onjuist. Immers, het zand wordt aan land gespoten. Kritisch dient te worden gekeken naar omvang van het onderzoek en de frekwentie van de monsternames, te weten;

- aanpassing omvang aantal parameters tot het hoogst noodzakelijke;
- kritische beschouwing detektiegrenzen (voor bijvoorbeeld HCB en HG veel te scherp);
- kritische beschouwing bemonsteringsfrekwentie;
- er worden 3 methoden voorgeschreven voor omrekening naar standaardbodem, terwijl er maar één wordt gebruikt.

RWS - brief nr. 1362/SPB/HvH - d.d. 22-3-1994 - blad 3

Aan het voor ons werkzame laboratorium hebben wij een lijst met parameters voorgelegd. Het commentaar doen wij u in de vorm van ./ bijlage 2 bij deze brief toekomen.

Tegen verschillende onderdelen van de ontwerp-beschikking hebben wij fundamentele bezwaren. De wijze waarop zand in situ representatief wordt geacht. De wijze en omvang van monsternames. Een onderzoekprogramma geënt op onderhoudsbaggerwerk voor storting in zee. Beoordeling van het ophoogzand. De keuze van het analysepakket.

Nogmaals beklemtonen wij dat van het zand zoals dat wordt aangevoerd, mede gelet op een achterliggende ervaring van 30 jaar, steeds mag worden verwacht dat het zal voldoen aan de verlangde kwaliteit.

Gaarne zullen wij met u nadenken over een gewijzigde opzet van de vergunningvoorschriften. Indien dit impliceert dat de beschikbaar gestelde proceduretijd moet worden verlengd zien wij dit niet als een bezwaar.

HAVENSCHAP
DELFIJL/EEMSHAVEN

adj. directeur.

./ Bijl. bijlage 1
bijlage 2

ZANDWINNING TEN BEHOEVE VAN OPHOGING INDUSTRIETERREIN Winningsmogelijkheden

Zand op wat grotere schaal (meer dan 100.000 m³ ineens) kan op tweeërlei wijze worden verkregen.

- uit zandwinputten in de Eems Dollard, diepte van 1.00 tot 10.00 m onder de zeebodem;
- zand wat door aanzanding in vaargeulen terecht komt en om nautische redenen periodiek moet worden verwijderd.

Beleid

Het rijksbeleid is er op gericht zandwinning zoveel mogelijk van uit de vaargeulen te doen plaatsvinden. Winning uit zandputten is alleen mogelijk nadat een MER-procedure is gevolgd en vervolgens aanvullende vergunningen zijn verstrekt (ontgronding, Rivierenwet, mogelijk WVO). Aangezien aan Nederlandse zijde in de Eems Dollard regio geen of nauwelijks zand uit de vaargeulen beschikbaar komt (uitsluitend Paap-süd en van slechte kwaliteit) moet zand worden verkregen uit het Duitse beheersdeel van de Eems. Het zand sedimenteert geleidelijk in lagen van enkele meters (1 à 3 m) en zet zich in een homogeen zand/slib mengsel in situ af.

Winplaatsen en winningsmethodiek

Op grond van ervaringen en fysisch oppervlakte-onderzoek wordt informatie verkregen over potentiële winplaatsen. De lokaties worden aangegeven door WSA te Emden, beïnvloed door de baggerbehoefte. De lokaties worden vaak op het laatste moment exact vastgesteld. De winning geschiedt middels sleephoppers, waarbij tijdens de winning de slibhoudende fraktie wordt uitgespoeld. Het zand wordt daardoor ontdaan van de slibhoudende fraktie. Hierdoor wordt bereikt dat industrieterrein wordt voorzien van zand van geschikte kwaliteit zonder de verontreinigingen welke mogelijk aan de slibhoudende fraktie verkleefd zijn. Mogelijke verontreinigingen blijven met de slibhoudende fraktie achter in het estuarium. Het zand in de ophoging is dus anders dan het "zand" in situ. Gelet op de grofkorrelige samenstelling van het aangevoerde materiaal (zand) kan zonder meer worden aangenomen dat het zand voldoet aan de verlangde kwaliteit (A).

Overigens zij opgemerkt dat verwijdering van het slib-/zandmengsel in het kader van het door de Duitsers verricht onderhoudsbaggerwerk de gebruikelijke methodiek is en continue plaatsvindt, waarbij dit materiaal in zee wordt gestort of wordt opgespoten.

Onderzoek

Nadat zand is opgespoten wordt als controle het zand onderzocht op mogelijke verontreinigingen. Steeds voldoet het zand aan de A-kwaliteit. Er is geen reden om aan te nemen dat nieuw aan te voeren zand niet zou voldoen aan de A kwaliteit.

Zand in situ wordt niet onderzocht, omdat de kwaliteit vanwege de in het zand aanwezige slibfractie ongetwijfeld anders zal zijn dan zoals dit wordt aangevoerd voor opspuiting. Vanwege de gelijkmatige aanzanding mag worden aangenomen dat de bovenlaag representatief is voor de laagdikte in situ. Oppervlakte monsters kunnen genomen worden met de Van Veen happer, hoewel dit vaak moeilijk gaat. Monsters in diepere lagen moeten worden genomen met steekmonsters. Deze methodiek is vanwege de aanvoer van specifiek materieel erg duur. Circa f 25 à f 50.000,-- voor slechts enkele steekmonsters (exklusief analyses).

De methodiek biedt geen zekerheid vanwege de onduidelijkheid over de uiteindelijke lokatie en de niet representatieve waarde voor het aangevoerde zand.

Recentelijke projecten waarbij zand is/wordt gewonnen uit de Eems

Ophoging terrein FMC	200.000 m ³	resultaat schoon
Westlob Eemshaven	700.000 m ³	resultaat schoon
Kadebouw Delfzijl	2.000.000 m ³	zeker schoon

OPMERKINGEN BIJLAGE 2 RAAMVERGUNNING ZANDOPHOGING

- Er worden drie methoden voor omrekening naar standaardbodem voorgeschreven.
- Voor Hg wordt geen standaardanalyse voorgeschreven standaard is NEN 6449 met detektielgrens 0.1 mg/kg d.s.
- Voor Pb wordt een hogere detektielgrens voorgeschreven dan standaard gebruikelijk (10 in plaats van 5).
- Voor minerale olie gebruikt het laboratorium een eigen methode, NEN 5733 is onbekend.
- PAK's
Voor haftaleen, fenantreen en acenafteen is de standaarddetektielgrens 0.05. De voorgeschreven NEN 5777 is waarschijnlijk fout, moet zijn 5771.
- PCB's
De voorgeschreven NEN 5777 is waarschijnlijk fout, moet zijn 5776. De voorgeschreven detektielgrens van 0.002 is alleen mogelijk bij een laag d.s. gehalte (< 40 à 50%). De aan te bieden monsters hebben een hoger gehalte aan d.s. Alleen de detektielgrens van 0.01 is dan mogelijk.
- De voorgeschreven detektielgrens van 0.005 mg/kg voor HCB d.s. is bij een d.s. percentage < 40% niet mogelijk. Uitvoering van deze detectie bij een d.s. percentage > 40% alleen tegen extreem hoge kosten. De voorgeschreven norm NEN 5777 is waarschijnlijk fout, moet zijn 5756.
- Organochloorbestrijdingsmiddelen
De voorgeschreven ontwerp norm NEN 5777 is fout, moet zijn 5776. Een bepaling van alfa-chloordaan is bij ons laboratorium, overigens als STER-LAB gekwalificeerd, onbekend en nog nooit uitgevoerd.

MEDEDELINGEN

Beroep

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag, waarop dit is bekendgemaakt beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage.

Het beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient ten minste te bevatten:

- a. uw naam en adres;
- b. de dagtekening;
- c. vermelding van het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen en zo mogelijk datum en kenmerk van het besluit;
- d. een opgave van de redenen waarom u zich met het besluit niet kunt verenigen.

Tevens dient ten behoeve van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State zo mogelijk een afschrift van het besluit waartegen het beroep is gericht te worden overgelegd.

Gelijktijdig met of na indiening van het beroepschrift kunt u, bij een spoedeisend belang, een verzoek doen tot het treffen van een voorlopige voorziening. Een zodanig verzoek dient te worden gericht tot de Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en kan worden verzonden aan het hierboven vermelde adres. Zowel in verband met de behandeling van het beroep als in verband met het verzoek om voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Omtrent de hoogte daarvan, de wijze waarop en de termijn waarbinnen u dit dient te betalen krijgt u na indiening van het beroep c.q. het verzoek om voorlopige voorziening bericht van de Raad van State.

